

Kirjastorakentamista Itämeren lounaisrannikolla – ”Das Lernen bauen” – workshop Rostockissa

Posted on [19.6.2014](#) by [helehilt](#)
[1](#)

Pellot viheriöivät ja puut kukkivat valkoisina ja keltaisina Pohjois-Saksassa 19.-21.3.2014. Vanhan Hansakaupungin keskusta on restauroitu taidolla ja pieteetillä. Vanhan kaupungin muureja on osaksi säilytetty niin, että ne kertovat vanhan kaupungin rajoista. Hauska piirre on myös veistosten sijoittaminen katutasolle.

Rostockin vanhan kaupungin Neuer Markt.

Rostockin yliopisto vuodelta 1419

Rostockin yliopisto perustettiin 1419 ja se on Saksan kolmanneksi vanhin yliopisto. Yliopisto on siis yli 220 vuotta vanhempi kuin oma yliopistomme. Nykyisellään yliopistossa on noin 15.000 opiskelijaa. Henkilökunnan määrä on noin 5000.

Yliopiston toimintaa on useissa eri paikoissa Rostockissa ja mm. Warnemündessä. Tavoitteena on koota toiminnot neljälle kampukselle. Osa kampuksista ja niiden rakennuksista on valmiina, osa on vasta suunnitelma-asteella. Itäisen Saksan aluetta on rakennettu erityisesti Saksojen yhdistämisen jälkeen. Rakentaminen jatkuu. DDR:n aikana uudisrakentaminen Rostockin yliopistossa oli vähäistä.

Rostockin yliopiston kirjasto nyt

[Rostockin yliopiston kirjasto](#) toimii nyt useissa eri kiinteistöissä. Erikoiskokoelmien kirjasto on sijoitettu vuosina 1480-1502 rakennettuun entiseen luostariin (Michaeliskloster). Rakennus on

mielenkiintoinen yhdistelmä toimivaa kirkkoa ja toimivaa kirjastoa. Kuvassa olevan talon oikeassa päädyssä on kirkko.

Osa kirjastosta toimii tilapäisesti mm. Stasin entisessä konttorirakennuksessa. Kaiken kaikkiaan tarve uudistaa kirjastotiloja on ajankohtainen ja välttämätön.

Eteläisen kampuksen kirjasto on rakennettu vuonna 2004. Suunnittelija on tanskalainen [arkkitehtitoimisto Henning Larsen](#), jolla on näyttävä kokemus kansainvälisistä rakennushankkeista. Hyvä suunnittelu kestää aikaa ja se näkyy myös Rostockin yliopiston kirjastossa. Rakennus on selkeä ja harmoninen. Siellä työskentelisi mielellään. Kymmenessä vuodessa on tapahtunut joitakin muutoksia opiskelutavoissa, mistä syystä mm. ryhmätyötilojen tarve on kasvanut ja painettujen kokoelmien tarvitsema avotila vähentynyt. Avoin rakentamisen malli antaa hyvät edellytykset myös maltilliselle muuntamiselle. Rakennuksen suunnitteluarkkitehti **Klaus Trolborg** oli mukana viimeisen päivän tilaisuudessa. Havaitsinkin, miten tärkeitä on, ettei hyvää arkkitehtuuria pilata muuntelussa kuulematta suunnitelman tehnyttä arkkitehtiä.

Rostockin yliopiston eteläisen kampuksen kirjasto

Rostockin yliopiston eteläisen kampuksen kirjasto

Workshop ”Das Lernen bauen”

Kirjasto [uudistaa tilojaan](#) vastaamaan oppimisen tarpeita vuoteen 2015 mennessä. [Projektin Lernraum Bibliothek 2015 – blogi](#). Bundesministerium für Bildung und Forschung tukee hanketta [Studium Optimum- ohjelman](#) kautta.

Workshopin avulla etsittiin uusia ajatuksia kirjasto- ja oppimiskeskustilojen rakentamiseen ja modernisointiin. Rostockin yliopiston kirjastonjohtaja **Robert Zepf** tutustui Helsingin yliopiston uuteen pääkirjastoon 2012. Nyt haluttiin pohtia Kaisa-talon rakentamisen ja käyttöönotkokokemusten soveltamismahdollisuuksia Saksan kirjastoihin ja kuulla kirjaston saamaa palautetta käyttäjiltään.

Workshop oli kiinnostava yhdistelmä kehittämisajatuksia Saksasta, Tanskasta, Itävallasta, Luxemburgista ja Suomesta. Kiinnostavaa oli opiskelijoiden aktiivisuus, joka tuli esille mm. laajassa opiskelijakyselyssä, opiskelijaryhmän vierailussa kolmeen eri kohteeseen ja arkkitehtuuriopiskelijoiden suunnitelmissa uusista oppimisen tiloista. Suunnittelun selkeänä tavoitteena oli tietoon pohjaava kehittäminen.

Seuraavana joitakin highligteja workshopista.

Arkkitehti Klaus Troldborg (Henning Larsen Architects) oli suunnitellut Rostockin eteläisen kampuksen kirjastorakennuksen. Hänen esityksessään korostuivat skandinaavisen arkkitehtuurin keskeiset arvot. Tällaisia suunnittelun perustavia arvoja ovat: Rakennuksen konteksti on tärkeä, niinpä esim. Saudi-Arabiaan rakennettaessa kunnioitetaan paikallista kulttuuria ja oloja. Rakennukseen tulee tuoda mahdollisimman paljon päivänvaloa. Esimerkiksi kirjastoja ei enää tarvitse rakentaa hämäräksi painettuja kokoelmia suojaaviksi tiloiksi. Edelleen: rakennus suunnitellaan ihmisille. Niinpä esimerkiksi Reykjavikiin suunniteltiin näyttävä kulttuuri- ja konferenssikeskus ihmisten sosiaalisen vuorovaikutuksen näyttämöksi. Rakennussuunnittelun tulee pohjautua tietoon.

Klaus Troldborg (Henning Larsen Architects)

Rostockin yliopiston kirjasto selvitti aktiivisesti opiskelijoiden tarpeita verkkokyselyn avulla mutta myös vierailemalla opiskelijaryhmän kanssa kolmessa eri kirjastossa: kampuskirjasto Leipzigin yliopistossa, Heide/Süd- kirjasto Martin Luther Universität Halle- Wittenbergissä ja Philologische Bibliothek Freie Universität Berlinissä. Opiskelijoiden kokemus näistä tiloista kuvattiin systemaattisella analyysillä, jonka arvioinnin kohteita olivat rakennus ja tilankäyttö, atmosfääri, lukupaikat, muut työskentelypaikat, tekniikka ja turvallisuus, haku kokoelmista ja palvelut. Analyysi nosti havainnollisesti esille ratkaisujen hyvät ja huonot puolet.

Kyselyn tuloksissa oli paljon yhteisiä asioita vaikkapa suomalaisten opiskelijoiden kanssa. Huomiota kiinnitti se, että enemmistö opiskelijoista piti edelleen painettuja oppimateriaaleja parempina kuin digitaalisia.

Kiinnostavia olivat myös Hochschule Wismarin arkkitehtiopiskelijoiden suunnitelmat Rostockin yliopiston uusiksi kirjasto-oppimiskeskustiloiksi.

Oliver Hantke ja kolme Wismarin korkeakoulun arkkitehtiopiskelijaa esittelivät kukin oman tilasuunnitelmansa malleineen.

Itävaltalainen esimerkki tuli Salzburgin yliopiston kirjastosta. **Ursula Schachl-Raber** esitteli kulttuuri- ja yhteiskuntatieteiden [UNIPARK-kirjaston projektia](#). Uuteen kirjastoon yhdistettiin 6 aiempaa yksikköä.

Seminaaripäivän iltana meillä oli mahdollisuus tutustua vanhaan Rostockiin perinteisen yövartijan opastuksella.

Nachtwächterin tehtävänä oli valvoa, ettei tulipaloja päässyt syntymään ja että järjestys säilyi. Varustukseen kuuluivat tarvittaessa kurinpitoon käytettävä pertuska, kumeäääninen torvi ja lyhty.

Teksti ja kuvat:

Kaisa Sinikara